

Hrbat: Za 10 godina na reciklažu predali smo blizu 120.000 tona ambalažnog otpada

Objavljeno: 05.02.2023. 12:55 Uređeno: 05.02.2023. 12:55

U Bosni i Hercegovini nema zvaničnih podataka o količini ambalaže koja se plasira na tržištu, tako da se ne može govoriti ni o egzaktnim podacima i preciznoj statistici o količini ambalaže koja završi kao otpad, njenom odlaganju ili recikliranju, osim dijela kojim se bave operateri sistema upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom.

Stručnjaci također upozoravaju kako se ni strateški dokumenti Federalnog ministarstva okoliša i turizma ne bave ovim podacima, uključujući i Federalnu strategiju zaštite okoliša 2022–2032. koja je usvojena u augustu prošle godine.

Prema tom dokumentu kako bi “sam proces strateškog planiranja bio pouzdaniji i konkretniji, potrebni su cjeloviti i pouzdani podaci o otpadu.

Svi strateški dokumenti u sektoru rađeni su na osnovu procjena količine i sastava otpada, što nerijetko donesene odluke čine nerealnima, a investicije neodrživima. Trenutno ne postoji obaveza za komunalna poduzeća da vrše redovne analize količine i sastava prikupljenog komunalnog otpada, što je kao pozitivna praksa uvedeno u zemljama regije.

U Federaciji BiH ne postoji laboratorija koja je certificirana za analize otpada, što onemogućava postupak utvrđivanja karakteristika otpada (opasni/neopasni) i njegove kalorične vrijednosti za npr. razmatranja oko potencijala korištenja otpada kao goriva i izgradnju infrastrukture za tretman otpada.

Nedostatak kvalitetnih i pouzdanih statističkih podataka otežava i sam proces izvještavanja prema Federalnoj zavodu i Agenciji za statistiku BiH, kao i generiranje izvještaja za različite potrebe kao što su izvještavanje prema EIONET-u, EUROSTAT-u, te o prekograničnom prometu otpada prema sekretarijatu Bazelske konvencije i drugih konvencija koje imaju iste zahtjeve...”

U Strategiji se dalje navodi da je „iskorak u procesu prikupljanja podataka o otpadu napravljen u 2021. godini puštanjem u rad Informacionog sistema upravljanja otpadom Federacije BiH kojim upravlja Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH“, tako da je za očekivati da Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, kojem je povjereno prikupljanje ovih podataka uskoro izađe sa egzaktnim podacima.

Amela Hrbat, direktorica Ekopaka, prvog ovlaštenog operatera upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom u BiH, naglašava: „Što se Ekopaka tiče, mi možemo govoriti samo o plasmanu ambalaže u Federaciji BiH od naših klijenata, proizvođača ambalaže, uvoznika, punilaca, distributera i trgovaca,

kojih je blizu 900 koji su Ekopaku dali povjerenje da preuzme odgovornost za ispunjenje zakonskih obaveza za reciklažu i iskorištenje ambalažnog otpada u FBiH".

- Količina ambalaže koja se nama prijavi je oko 40.000 tona na nivou godine. Pored nas, postoji i drugi operater sistema kojem se prijavljuje ambalaža, a značajan dio ambalaže je izvan sistema, koja se ne prijavljuje nikome, zbog izbjegavanja ove zakonske obaveze iako ona postoji od 2012. godine – navela je Hrbat u razgovoru za Fenu.

Govoreći o svijesti građana za prikupljanje i recikliranje te ambalaže, Hrbat ističe kako se o tome može govoriti samo u kontekstu sredina u kojima postoji infrastruktura – da li su građanima osigurane posude u kojima mogu odvojeno odlagati različite vrste reciklabilnih materijala.

Ekopak, dodaje ima dosta dobra iskustva u lokalnim zajednicama u kojima su, u saradnji sa njihovim komunalnim preduzećima postavili kontejnere, eko-otoke, reciklažna dvorišta i slično.

- Izvrsne rezultate postižemo u Bihaću sa JKP Komrad, u Novom Travniku sa JKP Vilenica Čistoća, Vitezu sa Vitkomom, a možemo spomenuti i dobar početak uspostave sistema u Tomislavgradu, te start reciklažnog dvorišta koje smo krajem prošle godine otvorili u Sarajevu u saradnji sa KJKP Rad Sarajevo i operaterom Zeos – navodi direktorica Ekopaka.

U vezi sa pojavom povrata određene ambalaže uz naknadu potrošačima, Hrbat naglašava kako se termin otkup ambalaže pogrešno koristi, jer takvo nešto zapravo i ne postoji.

Navodi da nekoliko zemalja u Evropi ima tzv. depozitni model, koji znači da je naknada koju potrošač dobije nazad kad vrati ambalažu u trgovinu uračunata u cijenu proizvoda, odnosno da je proizvod skuplji za taj iznos depozita.

- Dakle, nema otkupa, već dobijate nazad svoj novac koji ste već dali pri kupovini proizvoda. Zahvaljujući Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, mi smo dobili šansu da uspostavimo tzv. sistem „produžene odgovornosti proizvođača“ koji je uveden u skoro svim zemljama EU, pa i regije, a koji znači da proizvođači proizvoda koji su upakovani u ambalažu ne završavaju svoju brigu plasiranjem proizvoda na tržište. Kroz taj sistem proizvođači se brinu šta će biti sa ambalažnim otpadom koji nastaje nakon konzumacije njihovih proizvoda, a mi kao operateri, smo u obavezi da osiguramo da ta ambalaža završi na reciklaži. Sistem se zasniva na korištenju postojećih kapaciteta za upravljanje otpadom i njihovim daljnjim razvojem – naglasila je direktorica Ekopaka.

Također ističe da se u oblasti prikupljanja i upravljanja otpadom, i pored velikih izazova, u BiH ostvaruju sve bolji rezultati.

-Za prethodnih 10 godina operativnog rada smo kumulativno predali na reciklažu blizu 120.000 tona ambalažnog otpada. Usporedbe radi o kojoj se količini radi, to je jedna kompozicija od više od 6.500 kamiona, koji bi poredani jedan iza drugog činili razdaljinu od Sarajeva do Konjica- kaže direktorica

EKOPAK: ZA 10 GODINA PREDALI NA RECIKLAŽU 120.000 TONA AMBALAŽNOG OTPADA

SARAJEVO

To je kompozicija od više od **6.500** kamiona koji bi poredani jedan iza drugog činili razdaljinu od Sarajeva do Konjica

KONJIC

FENA FEDERALNA NOVINSKA AGENCIJA JU Federalna novinska agencija (FENA) - Sva prava zadržana

U Ekopaku izdvajaju značajna sredstva za unaprjeđenje infrastrukture za prikupljanje i reciklažu ambalažnog otpada, poput setova kontejnera i kanti za sortiranje otpada na mjestu nastanka, vozila za prikupljanje otpada, reciklažnih dvorišta i do sada su infrastrukturu postavili u 20 lokalnih zajednica u Federaciji BiH.

Paralelno s tim, zaključuje direktorica Ekopaka, kontinuirano rade i na podizanju svijesti građana, a posebno djece predškolskog i školskog uzrasta o značaju reciklaže i zaštite okoliša općenito tako da je do danas kroz različite projekte prošlo više od 80.000 građana, većinom djece.

Ekopak djeluje i na međunarodnom planu kroz članstvo u dvije krovne evropske organizacije za ambalažu i okoliš čija su sjedišta u Bruxellesu: Pro Europea i EXPRA, koje okupljaju operatere sistema iz Evropske unije i regije.